

แนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและ
วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
**The Guidelines for Promotion Aesthetics Philosophy Major Student
Religion and Culture of Mahamakut Buddhist University
Roi Et Campus**

พระครูสีลสราริคุณ,
พระเทพวชิรวิมล, พระมหาสากุล สุภรเมธี,
พระปลัดชัยยะ โกมล, ปิยะสุตา เพชรอาเวช และ สงวน หล้าโพนทัน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
**Phrakhrusilasarithikhun,
Phratepvachiravimon, Phramaha Sakol Subhamedhi,
Phrapralad Chaiya Komalo, Piyasuda Pecharawech and Sanguan Laphontan**
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pahan2556@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม และ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่เรียนรายวิชาสุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 9 รูป/คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ในการดำเนินชีวิต โดยการระดมสมองพลังความคิด ในการหาแนวทาง การออกแบบแนวทางของสุนทรียศาสตร์ที่ใช้ในชีวิต แบ่งเป็น 2 ประการ ที่เป็นการรับรู้ ชาบซึ่งถึงความงาม ความดีงาม การเข้าถึงสัมผัสได้ด้วยใจ ดังนี้ 1) สุนทรียศาสตร์ทางด้านธรรมชาติ เป็นความงามตามธรรมชาติที่มนุษย์ไม่ได้รังสรรค์ขึ้น แต่เป็นมุมมองของมนุษย์ในการใจเข้าถึงแก่นของธรรมชาติแต่ละชนิด แต่ละประเภท 2) สุนทรียศาสตร์ทางด้านมนุษย์สร้างขึ้น เป็นความงามที่มนุษย์สร้างขึ้น การรับรู้ของมนุษย์ถึงความงามในสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นมา ทั้งความงามด้านศิลปะ ความไพเราะ ความรู้สึกทางบวกเกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส ความรู้สึก พอใจ ปีติ ยินดี และชื่นชมในสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามา

* วันที่รับบทความ : 6 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 11 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 12 มกราคม 2567

Received: January 6 2024; Revised: January 11 2024; Accepted: January 12 2024

คำสำคัญ: การส่งเสริม;สุนทรียศาสตร์; ความสุขกับความงาม

Abstracts

A Research study on aesthetic promotion guidelines Philosophy student religion and culture Program Mahamakut Buddhist University Roi Et campus. The objectives were to Study the approach to promoting aesthetics Philosophy student religion and culture. and the sample group used in this research study was students in the Department of Philosophy Religion and Culture 3rd year, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus studying who studied cultural and lifestyle aesthetics 1st semester, academic year 2022, 9 person results of the research found that Approaches to promoting aesthetics in life by brainstorming ideas to find a way The design of the aesthetic approach used in life can be divided into 2parts that is recognition Appreciate the beauty, goodness, accessibility and touch with the heart as follows: 1) natural aesthetics It is a natural beauty that has not been created by humans. rather, it is a human perspective in understanding the essence of each and every kind of nature. 2) Human-made aesthetics It's a man-made beauty. Human perception of beauty in the things that humans create. Both artistic beauty, euphoria, positive feelings involve sensory perception, feeling, satisfaction, joy and admiration for the things that come.

Keywords: promotion; Aesthetics; Happiness and beaut

บทนำ

สุนทรียศาสตร์ (อังกฤษ: Aesthetics) เป็นสาขาหนึ่งของปรัชญาที่ว่าด้วยธรรมชาติของความงามและรสนิยม รวมทั้งปรัชญาศิลปะ (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาและสาขาหนึ่งของสุนทรียศาสตร์) สุนทรียศาสตร์วิเคราะห์คุณค่าทางอารมณ์และความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลหนึ่ง หรือบางครั้งอาจกล่าวได้ว่าปรัชญาสาขานี้เป็นการตัดสินความรู้สึกและรสนิยม สุนทรียศาสตร์ครอบคลุมทั้งแหล่งที่มาธรรมชาติและประดิษฐ์ของประสบการณ์และการตัดสินเชิงสุนทรียะ โดยพิจารณาว่าเกิดอะไรขึ้นในจิตใจของเราเมื่อเรามีส่วนร่วมกับวัตถุหรือสภาพแวดล้อมสุนทรียะ เช่น การดูงานทัศนศิลป์ การฟังเพลง การอ่านกวีนิพนธ์ หรือการสำรวจธรรมชาติ เป็นต้น ปรัชญาศิลปะศึกษาว่า ศิลปินจินตนาการ สร้างสรรค์ และแสดงผลงานศิลปะได้อย่างไร และผู้คนใช้ผลิตเพลิน และวิจารณ์ศิลปะของศิลปินเหล่านั้นอย่างไร ปรัชญาศิลปะยังศึกษาความรู้สึกทั่วไปของบุคคลหนึ่งที่มีต่อศิลปะ ทำไมพวกเขาจึงชอบผลงานกลุ่มหนึ่ง และไม่ชอบผลงานอื่น และศิลปะสามารถส่งผลกระทบต่ออารมณ์หรือแม้กระทั่งความเชื่อของเราได้อย่างไร ทั้งสุนทรียศาสตร์ทั่วไปและปรัชญาศิลปะถามคำถาม โดยเฉพาะจำพวก อะไรคือศิลปะ อะไรคืองานศิลปะ? และอะไรทำให้ศิลปะดี นักวิชาการในสาขาได้นิยามสุนทรียศาสตร์ว่าเป็น "การสะท้อนเชิงวิจารณ์ต่อศิลปะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ" ในภาษาอังกฤษสมัยใหม่ คำว่า "aesthetics" ยังสามารถหมายถึงหลักการจำนวนหนึ่งภายใต้ความเคลื่อนไหวและทฤษฎีทางศิลปะที่เฉพาะเจาะจง เช่น บุคคลหนึ่งอาจกล่าวถึงประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ กฎเกณฑ์ทางศิลปะ วิชาสุนทรียศาสตร์ นับว่าเป็นแขนงหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาคคุณค่า (Axiology) ในสมัยก่อนวิชา

เป็นที่รู้จักกันในรูปของวิชา “ทฤษฎีแห่งความงาม” (Theory of beauty) หรือปรัชญาแห่งรสนิยม (Philosophy of taste) (เครือจิต ศรีบุญนาถ และคณะ, 2542 : 1)

ดังกล่าวแล้วว่า “สุนทรียศาสตร์” ปรัชญาสาขาหนึ่งที่ว่าด้วยความงาม และสิ่งที่งามในธรรมชาติหรือศิลปะ ความสวย ความงาม และความไพเราะ สามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส เกิดความรู้สึกปีติยินดี อิ่มเอมใจ พอใจ และชื่นชมในสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาปะทะอาจจะเป็นในธรรมชาติเอง หรือที่มนุษย์ผลิตคิดค้นขึ้นโดยมีจุดประสงค์ให้มีความงาม” สุนทรียภาพ “ประสบการณ์ทางความงามเกิดขึ้นจากการได้สัมผัสกับสิ่งที่มีความงาม ความไพเราะ แล้วทำให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์ เกิดความปีติสุขเพลิดเพลิน” ประสบการณ์ทางความงามมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ประสบการณ์ตรง ซึ่งมีผลต่อการรับรู้คุณค่าสุนทรีย์ได้มากที่สุด และประสบการณ์รอง ส่วนใหญ่อ้วนเป็นผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นและไม่มีโอกาสได้ชมของจริง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 15)

ในรายวิชาสุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต Cultural Aesthetics and Living เป็นรายวิชาที่มุ่งศึกษาความหมายลักษณะและความสำคัญของสุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรม สุนทรีย-ทัศน์ทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต วิธีคิดเชิงสร้างสรรค์ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนั้นในการนำสุนทรียศาสตร์มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตจึงสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์แก่นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทฤษฎีสุนทรียศาสตร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา การวิจัยแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ประกอบด้วยหัวข้อการวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากร

เป็นการวิจัยเฉพาะแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นประชากรในสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วยจังหวัดร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เท่านั้น

2. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นการวิจัยเฉพาะแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาสุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต Cultural Aesthetics and Living ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 9 รูป/คน เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ในการทำวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย (Scope of research) ไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านเนื้อหา (ตัวแปรที่วิจัย)

เป็นการวิจัยเฉพาะเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2. ด้านประชากรวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 20 รูป/คน (ที่มา : งานทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ข้อมูล ณ มิถุนายน 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาสุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต Cultural Aesthetics and Living ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 9 รูป/คน เลือกแบบเจาะจง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

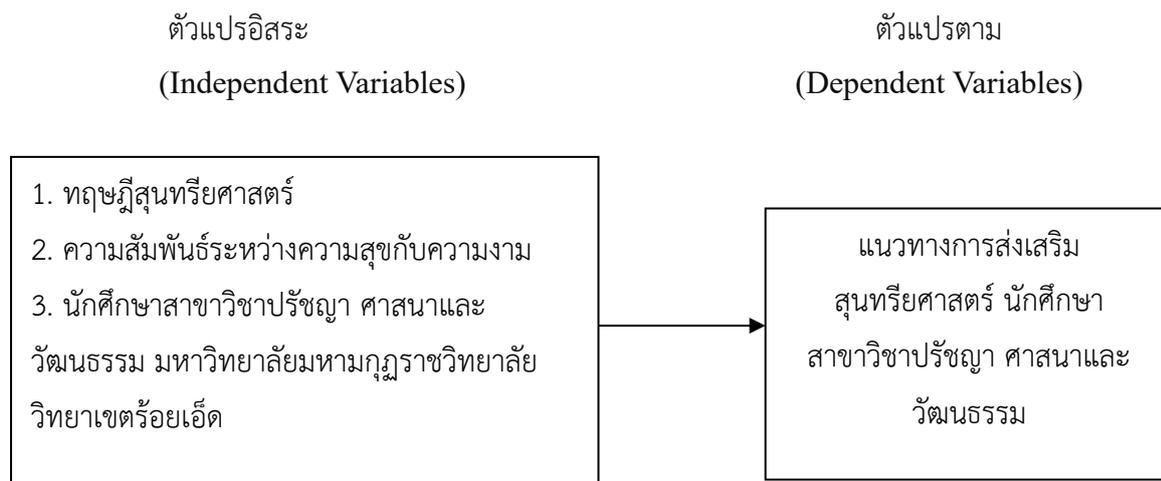
เป็นการวิจัยพื้นที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

4. ด้านเวลา

เป็นการวิจัยเฉพาะปีงบประมาณ 2565

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ พบว่า สุนทรียศาสตร์มาจากภาษาสันสกฤตว่า สุนทรียะ แปลว่า งามและศาสตร์ แปลว่า วิชา เมื่อรวมทั้งสองคำแล้วได้ความหมายว่าสุนทรียศาสตร์ วิชาที่ว่าด้วยสิ่งสวยงาม ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า เอ็ชเทธิกส์ (Aesthetics) ซึ่งประวัติความเป็นมาของคำๆ นี้เกิดจากนักปรัชญาเหตุผลนิยมชาวเยอรมัน ชื่อ โบมกาเดิน (Alexander Baumgarten) ได้เขียนหนังสือชื่อว่า เอ็ชเทธิกา (Aesthetica) ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า เอ็ชเทธิกส์ (Aesthetics) หนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์เมื่อปีค.ศ. 1750 ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างความรู้ทางผัสสะและความรู้ที่เป็นเหตุผลตามนัยแห่งตรรกวิทยาจึงขาดรายละเอียดในด้านศิลปะและความงาม แต่นักปรัชญาโดยทั่วไปยังคงยอมรับหนังสือเล่มนี้ให้เป็นเล่มแรกที่ใช้คำว่า Aesthetics อย่างไรก็ตามโบมกาเดินไม่ใช่บุคคลแรกที่สร้างคำว่า เอ็ชเทธิกา (Aesthetica) หรือ เอ็ชเทธิกส์ (Aesthetics) เพียงแต่เขาได้หยิบยกเอาชื่อนี้มาจากปรัชญากรีกซึ่งใช้คำว่า อีสเทธิโคส (Aisthetikos) แปลว่า รู้ได้ด้วยสัมผัสนับแต่นั้นมา คำว่า Aesthetics หรือ Aesthetica จึงถูกใช้เมื่อมีการวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกี่ยวกับศิลปะและความงาม ในทางสุนทรียศาสตร์ ความงามเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่

อาจจะมิได้อยู่ในทุกสิ่ง ทั้งที่เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมา จากคำกล่าวที่ว่าความงามเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่มีอยู่แล้วในทุกสิ่ง จึงมีคำถามว่าใช้อะไรตัดสินความงามกันกล่าว นักปรัชญาทั้งหลายจึงได้จึงได้ค้นหาเกณฑ์ตัดสินความงามขึ้นมา โดยสรุปแล้วได้เกณฑ์ตัดสินความงาม 3 ทฤษฎี คือ (1) ทฤษฎีจิตนิยม นักคิดกลุ่มนี้เชื่อว่า จิตของมนุษย์เป็นเกณฑ์ตัดสินสิ่งทั้งหลายว่างามหรือไม่งาม โดยเชื่อว่าความงามขึ้นอยู่กับจิตของมนุษย์ วัตถุต่างๆ ไม่มีความงามในตัววัตถุนั้นๆ (2) ทฤษฎีวัตถุนิยม นักคิดกลุ่มนี้เชื่อว่า ความงามแท้จริงมีอยู่แล้วในตัววัตถุ ถึงใครจะเห็นหรือไม่เห็นวัตถุนั้นก็ตาม (3) ทฤษฎีสัมพัทธนิยม เป็นกลุ่มนักคิดที่อยู่กึ่งกลางระหว่างสองกลุ่มแรก โดยมีความเชื่อว่า ความงามเกิดขึ้นจากจากจิตของมนุษย์ได้รับรู้ในวัตถุนั้นๆ และที่สำคัญต้องใช้ความเชื่อด้านศาสนาและวัฒนธรรมของสังคมที่วัตถุนั้นเป็นเครื่องมือในการตัดสินว่าวัตถุหรือเรื่องราวต่างๆ งามหรือมีคุณค่าหรือไม่

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ร่วมกันระดมสมอง (Brain Storm) พร้อมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก (In- depth Interview) ในการหาแนวทาง การออกแบบแนวทางของสุนทรียศาสตร์ที่ใช้ในชีวิต ซึ่งสุนทรียศาสตร์แบ่งสุนทรียศาสตร์ เป็น 2 ประการ ที่เป็นการรับรู้ ชาบซึ่งถึงความงาม ความดีงาม การเข้าถึงสัมผัสได้ด้วยใจ ดังนี้

1. สุนทรียศาสตร์ทางด้านธรรมชาติ เป็นความงามตามธรรมชาติที่มนุษย์ไม่ได้รังสรรค์ขึ้น แต่เป็นมุมมองของมนุษย์ในการใจเข้าถึงแก่นของธรรมชาติแต่ละชนิด แต่ละประเภท โดยมนุษย์ ซึ่งผ่านการรับรู้ของมนุษย์จากประสาทสัมผัส ความรู้สึกสัมผัสถึงความงามที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งแน่นอนว่าธรรมชาติไม่ได้สร้างงานศิลปะมาเพื่อให้มนุษย์เกิดสุนทรียภาพ แต่มนุษย์มองธรรมชาติให้เกิดความงามตามจินตนาการของตนเอง ดังนั้น สุนทรียศาสตร์ จึงขึ้นกับมุมมอง ประสบการณ์ การตัดสินใจ การตีความการรับรู้ ตามรสนิยม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมของแต่ละถิ่น การเปรียบเทียบ โดยเฉพาะด้านศาสนาและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่เกิดขึ้น เช่นความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีต่างๆ และความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีบุญเดือน 10 หรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาต่างๆ หรือความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องผี เช่นผีปอบตา ผีตาแฮก เป็นต้น ความเชื่อต่างๆ เหล่านี้แก่นสารของประเพณีคืออะไร คุณค่า ความดี ความงาม ของความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมเหล่านี้คืออะไร ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ และแลกเปลี่ยนความรู้ในในเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าและความประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ทราบว่านักศึกษาได้เข้าใจและเห็นคุณค่าและความงามในวัฒนธรรมประเพณีของพระพุทธศาสนามากขึ้น

2. สุนทรียศาสตร์ทางด้านมนุษย์สร้างขึ้น เป็นความงามที่มนุษย์สร้างขึ้น การรับรู้ ความซาบซึ้งของมนุษย์ถึงความงามในสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นมา ทั้งความงามด้านศิลปะ ความไพเราะ ความรู้สึกทางบวกเกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส ความรู้สึก พอใจ ปิติยินดี และชื่นชมในสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามา ใน

ส่วนที่มนุษย์รังสรรค์ขึ้นมา ค่าน้ำเกิดขึ้นที่ทั้งประสาทสัมผัส และใจสัมผัส ให้ซาบซึ้งถึงความงามแห่งศิลปะ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นประติมากรรม รูปปั้นต่างๆ เช่นรูปเทวดา พระพุทธรูป จิตรกรรม ภาพวาด ทั่วไป ภาพจิตรกรรมฝาผนังตามโบสถ์และศาลา และสถาปัตยกรรมต่างๆ เช่นบ้าน โบสถ์ ศาลาการเปรียญวัด เป็นต้น เมื่อนักศึกษานักศึกษาศาสาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ศึกษา สุนทรียศาสตร์ทำให้เข้าใจและเห็นคุณค่า ความงาม ทั้งในด้านรูปธรรม และนามธรรมที่ซ่อนอยู่ในศิลปะที่ได้พบเห็น เช่นพระพุทธรูปในด้านรูปธรรมพระพุทธรูปมีความงามอย่างไรบ้าง งามทั้งรูปทรงและวัสดุที่ใช้สร้าง ด้านนามธรรม พระพุทธรูปเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเป็นรูปเคารพแทนพระพุทธรเจ้า ความงามที่ซ่อนอยู่ในพระพุทธรูปนั้นคือพุทธคุณเก๋อย่างของพระพุทธรเจ้า เป็นต้น

จากการวิจัยแนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาศาสาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด สรุปได้ว่า การศึกษาวิชาสุนทรียทัศน์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต เป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตอย่างเข้าใจคุณค่า ความงาม และความดีของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในสังคมทั้งในด้านความเชื่อทางศาสนาวัฒนธรรมและศิลปะต่างๆ มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยด้านการวิเคราะห์หลักสุนทรียศาสตร์ เพื่อเป็น แนวทางการส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ นักศึกษาศาสาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า สุนทรียศาสตร์เป็นปรัชญาสาขาหนึ่ง โดยปรัชญา หมายถึง วิชาที่มีเนื้อหากว้างขวาง เพราะเป็นต้นตอแห่งวิชาการหรือศาสตร์ต่าง ๆ ล้วนมีปรัชญาเป็นหลัก ปรัชญา เป็นเรื่องของสิ่งที่มนุษย์พยายามที่จะเข้าใจสภาวะของโลก ธรรมชาติ รวมทั้งชีวิตมนุษย์ว่า คืออะไร เป็นไปอย่างไร มีเป้าหมายอะไรหรือไม่มีความแท้จริงอย่างไร เรารู้ความจริงได้แค่ไหน รวมทั้งการตีค่าสิ่งต่าง ๆ หรือการกระทำต่าง ๆ ว่ามีคุณค่าต่อชีวิตหรือไม่และเราควรดำเนินชีวิตอย่างไรจึงจะทำให้ชีวิตมีคุณค่า ความคิดทางปรัชญาเกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ (สกลิต วงศ์สุวรรณ. 2543 : 1) มีการแบ่งแยกปรัชญาออกเป็นสาขาต่าง ๆ เพื่อนำไปศึกษาอยู่ในขอบเขต 3 สาขา ซึ่งได้แบ่งแยกไว้ตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ คือ อภิปรัชญา ญาณวิทยาและคุณวิทยา ดังนั้น สาขาของปรัชญาเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป จึงมี 3 สาขาใหญ่ ๆ และการแบ่งสาขานี้ยังช่วยให้ความหมายของปรัชญาในแต่ละสาขานั้นมีความชัดเจนในความหมายในแต่ละสาขาอีกด้วย

ดังนั้น สุนทรียศาสตร์ จึงสามารถนำมาบูรณาการใช้ส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ให้นักศึกษาศาสาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ซาบซึ้ง เห็นคุณค่าของความงาม ทั้งเป็นแบบรูปธรรมและแบบนามธรรม แต่ทั้งยังคงอยู่ภายใต้หลักจริยธรรมอีกทางหนึ่ง เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

หลักจากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้สำเร็จแล้ว ผู้วิจัยได้พบประเด็นข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผู้ที่ได้ศึกษาวิชาสุนทรียศาสตร์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตจะทำให้เข้าใจในสิ่งต่างที่แวดล้อมตัวได้มากขึ้น ทั้งความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรม และสิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้นมา มองเห็นคุณค่าทั้งด้านความงาม ความดี ทำให้เข้าใจแก่นสารของประเพณีและวัฒนธรรมรวมทั้งศิลปะมากขึ้น จึงเป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมให้ประชาชนทั่วได้มีโอกาสศึกษาวิชาสุนทรียศาสตร์ทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตมากขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานด้านจิตใจของแต่ละบุคคล ดังนั้นทุกคนจำเป็นต้องมีฐานทางด้านจิตใจ ร่างกาย เข้มแข็ง โดยเฉพาะการสถาบันครอบครัว ชุมชน โรงเรียน เพื่อเป็นที่ขัดเกลาจิตใจให้มีความมีเหตุมีผล ตั้งแต่วัยเยาว์และสภาพแวดล้อมรอบตัวซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม จนถึงระดับชาติ โดยเฉพาะในระดับครอบครัวที่เป็นด่านแรกที่ต้องรู้และเข้าใจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยพบประเด็นที่ควรจะทำการศึกษาเพิ่มเติมดังนี้ คือ

- 1 การศึกษาคูณค่าในประเพณีสงกรานต์ของชาวอีสาน
- 2 การศึกษาคูณค่าของดอนปู่ตาที่เกิดกับชาวอีสาน

เอกสารอ้างอิง

- เครือจิต ศรีบุญนาถ และคณะ. (2542). *สุนทรียภาพของชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525๒). *พจนานุกรมปรัชญา ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน,
- สถิต วงศ์สุวรรณค์. (2543). *ปรัชญาเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น.